

Käper war redan tillräcklig att wäcka fruktan och mis-
troende hos en man, som hade gjort sig ett helt anse-
ende om den blifwande makten. Hon borde nämligen
wara fattig, för att känna sig rätt lycklig genom före-
ningen med en man, som hade utsigter om dagligt bröd
för framtiden; hon borde wara obildad, för att kunna
bildas efter mannens smak; hon borde wara — en Chri-
sten — har man hört på maken till prætentioner —? hon
borde wara intagen af ett mildt swärmeri.

Under denna tid gjordes bekantskap med en ung flicka
från landet, som icke hade någon särdeles bildning, men
såg bra ut. Åstjälliga försök gjordes att winna hennes
hjerta men kärleken tycktes icke bita på henne: hon
war stygg och förbehållsam, det kom också alldrig till nå-
gon afgörande förklaring å hennes sida; och som man fick
erkäna att hennes föräldrar woro emot en sådan för-
bindelse, så fick saken derwid bero. Det är annars en
nedrighet och ett bedrägeri af den mest afskyvärda beskaf-
fenhet att bryta ett gifwet äktenskaps löfte, det må wara
munteligt eller skrifteligt; ty derigenom kan den bedragne
blifwa olycklig för tid och ewighet. Kärleken är icke att
narras med; det är en sak, som angår hjertat. Den som
kan wara så nedrig att han eller hon bedrager sin nästa
uti en så ämtällig punkt, en sådan människa är och för-
blifwer en bedrogare af förbitta rangen. Och det war der-
för med stor ledsnad, som den föreslagna handeln blef
afbruten, all den smid af flickan själf intet bestämt swar
kunde erhållas.

(Forts.)

Piteå

Tryckt hos W. N. Nygren 1853

Ens Ropandes Röst i Öknen.

No 7.

Juli.

1852.

"Gud låt mig, som ett Iusets barn, se och undwika al-
la garn, som satan för mig ställer." En wigtig och wäl-
känd bönesång, som torde wara mera lätt och ofkänd för
dem, som ej börjat se djehulens bild uti sig, ej börjat
omvända sig "af satans snaro," ej börjat "frukta ett
ögnablick för helsvetet." Swad behöfwer sådant folk beds-
ja denna bön, hwilka knapt tro att en satan finnes, åt-
minstone förakta honom såsom en mygga eller en fiende,
som är tusen mil borta? Mellertid finnes dock en stark
mörkrets makt, som är all jordisk magt wida öfwerläg-
sen. Och då Guds ord kallar satan denna **werldens**
Gud, för att beteckna den stora magt, som satan har i
werlden, så wore åtminstone skäl att wi begynte stryka
någon syndasömn ur ögonen och i tid besinna oss.

Somliga (särdeles de tappra swärjarena) synas knapt
tro, att någon satan är till. Och wisserligen är detta
det wigaste sättet att blifwa af med satan. Men olyckan
är den, att han ändå är qwar och är dem närmare än
deras egen själorta (såsom Luther skrifwit). Mån e fin-
nes wäl, fast en blind, ödd förnekas det. Farligast är
den fiende, som man knapt tror finnas eller anser wara

långt borta. Och att många ogudaktiga anse såsom en tom fabel hvad den Heliga skrift tydligen lärer om satans stora list och magt, detta är just ett ibland bewisen på satans stora list och magt. Låran om satan är wäl icke tröstelig, utan fastmer förskräckelig. Men wore den låran icke sann, huru wäll man då förklara flera de wigtigaste Bibellärer, såsom syndafaller, återlösnings, bättringen, waksamheten, anfäktningar och heljweten? Huru skulle så många meniskor i Kristenheten kunna wara i så mycket andeligt mörker och elende, om icke "satan går omkring, sökande hwen han uppluka måll"? Men han är en gammal och slug ande att kunna fånga själar i sina nät. De obotfärdige, ogudaktige och skrymtare har han allaredan fångat, så att med dem behöfwer han ej göra sig mycket beswär. Men då en menniska wäll slita hans snaror, så söker han wäll på allt fätt att hindra det. Och äfwen de, som kommit till tron och på ljusets wäg, särdeles de blifwa af satans listiga anlopp frejate att falla, eller på någon af de mångahanda afwägarna förwillas.

Desa satans garn kunna allenast ljusens barn se och undwika. Och ljusens barn äro de, som i tronens ljus wandra med de öppnade ögonen, lyfte och wäpnade af Guds heliga ord, sedan de deraf börjat föras till lifwet i Gudi.

Till ett sådant ljusens barn kan ej menniskan sjelf bilda sig. Dertill kan hon bildas allenast i andans skola. Den samme anden är ock den, som allena kan leda oss att wandra såsom ljusens barn. Då allena är ock möjligt att se och undwika alla garn, som mörkrets wäldis-

ge furste utfätter. Huru oändeligt wigtigt är ej då, att alla sorswande wakna, att allo wäkta waka, att alla, som kommit till sanningen, wandra i den himmelska sammings ljus, om ej satan skall behålla och tillbakahålla eler på fall och afwägar till förderf och förremelse leda våra fattiga själar, som dock äro kallade till ett så högt och härligt måll! Huru wigtigt för enhwar att af hjerstans grund bedja den bönen: "Gud lär mig, som ett ljusens barn, se och undwika alla garn, som satan för mig ställer!"

D.

Forts. från *n* 6.

Hur står det till med Christendomen i den Lutheriska kyrkan?

Äfwen Tegner hotade Läsarena med Inquisitioniska åtgärder, om de icke bättrade sig; och deruti liknade han andra otrogna Präster. Hans ord i denna systning äro följande:

"Jag förföljer ingen för hans tro. Jag wördar samwetets frihet, liksom all annan frihet; men friheten måste då wara lagbunden och icke urarta till jwelfswäld och utswäfningar. (Men Tegner's egna utswäfningar woro ju icke lagbunden). "Det är min Embets pligt, att först wara och förmana och jag uppfyller detta willigt. Men om ingen warning hjälper, då är det äfwen min Embets pligt, att widtaga sådana åtgärder, som lagen binder (hör der!) för att återställa ordning inom församlingen och enhet i kyrkan. (Här talar han som en

Påfve: han tål inga separatister: han vill således med den werldsliga Lagens magt återställa ordningen inom församlingen och enhet inom kyrkan. Men detta har ju i alla tider varit Inquisitionens walspråk. "Täkonen mig för en sådan obehaglighe". Se här kommer den inquisitoriska skrymtaren fram! Det hörer nemligen till hans Embets pligt, at med den werldsliga Lagens magt anställa en förfölsjelse emot Påsarena, för att återställa enhet i kyrkan; och således, om kyrkan också were ett swinhus, så skola dock alla tvingas att komma derin; men hwarföre säger han: **skonen mig för en sådan obehagligbet?**

War det för honom en pligt, att tvinga Påsarenas samweten med wäld, så borde ju denna pligtens utöfning wara för honom lika lätt och behaglig, som den föregående varningen: han borde då, genom denna pligtutöfning, freda sitt ömtåliga samwete för alla förebräelser, på samma sätt som den kungliga horan fick samwetsfrid, när Döparens hufwud bars in på ett fat. Huru kunde det då wara obehagligt för Tegnér, att uppfylla en sådan pligt? måhända pligternas Collision förorsakade denna obehagligheter. Det war en pligt att tvinga Påsarenas samweten, och det war en pligt att icke tvinga dem. Den ena pligten ålade honom hans Embete, nemligen att wara Storinquisitor, men den andra pligten, att icke ådraga Påsarena någon förfölsjelse, monne den hade sin grund uti hans menstlighets känsla? han tyckte kanske att det war synd om Påsarena på samma sätt som Pilatus kände i sitt samwete att det war orätt att döma en oskyldig man till döden; i ty fall skulle Tegnér

lik som Pilatus hafwa warit mindre brattslig, än den eller de, som tvinga honom dertill. Men hwilken kunde det wara, som skulle tvinga Tegnér att handla twärt emot sin egen menstlighets känsla, eller twärt emot sitt samwete? monne Lagen? men om en orimlig lag bjuder, att tvinga olika tänkande i Religionen att göra wäld på sitt samwete, att göra wäld på sin öfwertrygelse; så måste äruen den, som skall tillämpa en sådan lag, äruenledes göra wäld på sitt samwete, och handla twärt emot sin inre öfwertrygelse, förutsatt nemligen, att hon har en sådan öfwertrygelse, att det är synd, att det är orätt, att tvinga en annans samwete. Då beår en sådan en dubbelsind: först gör han wäld på en annans samwete, och sedan gör han wäld på sitt eget samwete. Huru kan en sådan freda sitt samwete för förebräelser? men efter all moralisk uträkning war det icke stridande emot Tegnér's samwete att tvinga Påsarena; ty då han ansåg dem för lättare och willoan dar, som störde samwetsfridens, så uppenbarade sig det ancelliga hatet till Påsarena uti hans medwetande såsom en samwetspligt, likasom detta hat hos andra Inquisitorer förwandlats sig till en helig pligt, att utrota lättarena. Ingalunda wiste Judarne, att de hyste hat till Frälsaren; icke wiste heller Påfwen, att han hyste hat till Luther; och kanske ingen Inquisitor har haft medwetande deraf, att hatet har warit motiwet till förfölsjelsen. Utan samwetet, pligten har twunget dem dertill. Och deruti består ju sakens list, att ett ödeligt hat har uppenbarats sig som en helig pligt. Det skulle minska icke stå så illa till med menniskan om hon alltid kände rätta motiwet till sina

handlingar; men just deruti består den moraliska förblindelsen, att äfwen de lärdaſte män kunna ignorera rätta motivet till ſina handlingar. Alltså måſte wi antaga, att det för Tegnér war en pligt, ett ſammwets ålligande, att, om ej annat hjälpe, med wåld åreförå de förmenta ſwåmarerna till kyrkans ſtöte, och deruti liknade han andra Påſwar och ſtor Inquiſitorer, att han trodde ſig göra Gudi en tjänſt dermed. Att det likwål kändes obehagligt, att wictaga ſträngare åtgärder emot Läſarena, kom ſig dels af en inneboende menſklighets känſla, ſom han icke wille ſåra, dels af ett ſkrymtogigt medlidande, ſom äfwen andra Storinguiſitorer låſat wira emot de offer, ſom ſkulle å både brännas. Se der han I hela hitorien i forthet utwecklad om Religions förföljelſer i allmänhet; men att ſjelſwa principen, hwarifrån Religions förföljelſerna utgått, är falſk och rättswidrig, ja till och med förnuſtswidrig, det har Aſtonbladet mångſaldiga gånger utwecklat, iſynnerhet då det warit frågan om Inquiſitoriska åtgärder emot Nationalismens anhängare. Att ſtor Bjeſſe, ſom alltid will wara Conſequent i Rätts läran, wid detta tillfälle låtit Tegnér ſwamla i mörker och okunnighet om hwad ſom borde wara det rätta, det torde haſwa ſina lätt begripliga ſkål. Lutherſka kyrkans pelare haſwa årfſt förföljelſe andan af Inquiſitorerna i Påſwedömet; och om det är ſannt, hwad ſom berättas om Chariolikerna i Stockholm, ſå lära de åkta Lutheranerna tänka tillämpa wedergällningsrätten på Påſwedömet, genom det de anſtälla förföljelſer mot Catholikerna: det blir ſåledes "öga för öga, och tand för tand, eller betalt ſom qwitteras. Hwad

Lutheraniſmen winner dermed, ſynes ännu ſå i wida fåttet. Jag tycker att det teſerliga ſwaret till Lutherſka Biſkoparne i Wiſſland war rätt natwrt: det måtte wara **Dåliga Preſter, ſom icke kunna behålla ſina åhörare.**

Wi haſwa nu wiſat några prof på Tegnérſ tankar om Läſarena: de gå alla ut på att ogilla och förböma Läſarena. De äro allesammans ſwärmare, lättare, upklåſte, andeligen högſärdige och willoandar, ſom måſte näpſas och qwåſas med Lagens magt om icke annat hjälper. Ut i deſa Tegnérſ kyrkotal finnes icke en gnista af den mildhet, kärlek och förſoning, ſom ſkulle utmärka en werkligt andelig man. Enär han utan nåd och barmhärtighet förbömt Läſarena, ſå kunna ockſå Läſarena wå honom tillämpa de Bibeliſpråk, ſom alla Läſarenas motſtåndare använda och rikta emot Läſarena: dömer icke, ſå warden I icke dömd. Läſarenas motſtåndare påſå, att den ſom uppträder ſåſom andelig domare bort förſt ſopa rent för egen dörr; och detta påſtående är alldeles i ſin ordning. Om nemligen den, ſom dömer andra, är ſjelf ſaker till ſamma brott hwarför han dömer andra, ſå förlorar det andeliga dömondet all ſin kraft. Men Läſarenas motſtåndare äro lika klarſynta, ſom Jariſeerna: de ſe ett fel hos Läſarena, ſom icke är ett fel. Tegnér anklagar Läſarena för deras dömande, och ſäger wå ett ſtälle "att de icke heller lemna de Döda i fred". Detta är wiſerligen ſannt, att Läſarena fälla ſitt omdböme om både leſwande och döda; men dertill haſwa de ſamma rättighet, ſom hitorien, hwilken alltid dömer äfwen de döda. Hitorien dömer icke de leſwande,

medan dessa kunna möjligen undgå en finnes förändring; de kunna möjligen bättra sig; men de döda kunna icke bättra sig, utan "dit trädet faller, der blir det liggande". Således torde äfwen den opartiska historien uti en aflägsen framtid älla en mindre fördel ftig dom om Tegners moraliska karaktär, att den ingalunda kan jämföras med någon af forntidens stora män. Och när den opartiska Historien fäller ett omdöme om en människas moraliska karaktär, så affskiljer hon derifrån allt hvad som egentligen icke hörer till den moraliska karaktären. Och ju ädlare en Personlighet varit, desto mera rättvisa wedersfares densamma långt efter döden, sedan alla Passioner och intressen lagt sig, som förwilla omdömet.

Tegner war icke heller fri från Passioner, som förwillade hans omdöme, så wäl i andeligt som politiskt hänseende; och Hvad Räsarena beträffar, så war han alldeles i okunnighet om de höga känslor och den höga sinnessämning, hwaruti de tidtals befinna sig. Såsom sjelf andeligen blind, kunde han icke annat än förkasta Räsarens så kallade swärmeri. Att detta wärit omdöme om Tegners andeliga blindhet icke är för mycket wågadt, synes ibland annat deraf, att han icke alls hade några ögon för den stora Solförmörkelsen, som en tid bortåt, genom Rationalismens och fritänkariets infernaliska dimmer, herrskat i Europa. Hvad Tegner uttræde om "Christe Romens graf, war blott en slygtig känsla, hwilken snart glömdes: han kom aldrig till en rätt sjelfpröfning; allrig grubblade han öfwer människans moraliska bestämelse eller öfwer Historiens slutliga utveckling. Hans politiska griller och hans lätt sinnighet gåswo honom in-

gen tid att tänka på allvarsamma saker. *) Nötonbladet har wid flera tillfällen haft och utträt det omdöme, att Tegner war i Politiken andeligen blind, och wi fölla det omdöme, att han äfwen i Christeligt afseende war andeligen blind. Han dömdo om Räsariet, som den blinde om färgen.

Fort.

Forts. från N.

Om första anledningen till wäckselserna i Torneå Lappmark.

Correspondencen gick endast genom släkans broder, som förärade, att släkan icke war obenägen; men något tekn till kärlek lär icke hafwa funnits hos henne, alldenstund brörens bref aldrig beswarades. De och flere andre tilldragelser borde alls icke blifwa omtalade såsom hbrandede till det enkelta lifwet; men hwar och en, som will uprichtigt göra räkning med sitt samwete, bör icke wara okunnig om den naturliga kärlekens werkingar; deß kraft, att bestämna en människas timliga öde är allmänt bekant och, såsom passion betraktad, åstadkommer den en stor förändring i människans moraliska karaktär; kärleken skruwar om tankarne och gifwer wiljen en ny riktning. Den är på sätt och wis en ädel passion; i förening med en moralisk passion, kan den werka mycket godt, men i förening med nedriga passioner kan den åstadkomma en människas timliga och ewiga ofärd. Den äkta rena kärleken är i sig sjelf hwarken god eller ond;

*) Så will det äminstone synes författaren häraf.

man kan icke säga, att människan genom den naturliga kärleken blifwer i moraliskt afseende bättre, ehuru den samman undertrycker wiså nedriga passioner. Man kan icke heller påstå, att människan genom den naturliga kärleken blifwer sämre. Det är en neutral passion, som hörer till indifferentismens område. Det kommer endast derpå an, hvilka passioner jämte kärleken göra sig gällande; kommer kärleken uti elaka sällskap, så är han lätt förlädd till det onda; det blir då en olycklig kärlek och en ören kärlek, men får kärleken Christendomen till äkta då är den ren och oflanderlig. Utur denna synpunkt betraktad, är kärleken "en Eld" hwarmed barn icke böra leka; och den som kan handtera kärleken lätt sinnigt kan lätteligen bränna, sig om fingerarne.

Hvarje människa omfattar gerna den tron att det är Gud, som styr och bestämmer hennes öden; denna tro är i själfwaverket Christelig, såvida den troende sjelf är en Christen. Han står då werkeligen under Guds andas ledning. Men om man will tillämpa denna sats på en ogudaktig människa, som i all sin tid stått under den öfret andens ledning, så blir satsen falsk. De flesta fattiga hafwa den tron, att det är Gud, som råder för deras fattigdom; de kunna ömsligen föreställa sig, att det är djewulen, som gjort dem fattiga. Men man behöfwer icke gå längre än till den dagliga erfarenheten, för att bewisa att de flesta människor blifwit fattiga genom sitt ogudaktiga lefwarne; de hafwa icke allwändt sina kropp och själs krafter rätt; de flesta hafwa blifwit fattiga genom dryckenenskap, otukt, lättja, högjärd, ärgriighet, dumdriftighet, o. s. v. Den örene andan har fått rege-

ro i deras hjertan; han har förblindat deras förstånd, så att de icke kunnat iurätta sitt lefwarne så, att de skulle kunna förwärska sig sitt dagliga bröd. Om dessa fattiga hade ifrån ungdomen lärt leda sig af Guds anda, em de blifwit omvända ifrån sitt onda wäsende, så skulle de hafwa lefwat helt annorlunda. Drinkaren skulle hafwa blifwit nykter; den unga flickan skulle icke hafwa lärt förleda sig till hordoms synen; tjenaren skulle icke hafwa lagt ut sin förtienst i granlåt; den arbetsöfwe skulle hafwa tjänat för måttlig lön; hordoms lustar skulle icke hafwa drifwit de medelösa att gifva sig på yngenting; o. s. v. Detta förhållande är så klart, att hwar och en, med sundt förnuft försedd, kan begripa, att det är synden eller djewulen, d. v. s. de passioner, af hvilka den naturliga människan är beherrskad, som förorsakar fattigdom och elände. Skulle hvarje människa redan ifrån ungdomen söka efter Guds rike och dess rättfärdighet, så skulle allt detta jordiska, d. v. s. den timliga bergningen falla henne till. Emellertid hafwa de fattiga fått den tron att det är Gud, som råder för deras fattigdom. De säga wankigen: "Gud har icke gjort alla människor rika". Genom dessa ord uppenbara de sin inre öfwerlygelie; deras tro är: att Gud styr alla människors öden så, att den ena människan måste blifwa rik och den andra människan fattig. De kunna ömsligen föreställa sig, att det är djewulen, som styr de ogudaktigas öden så, att den girige blir rik och drinkaren blir fattig.

Genom detta Exempel borde det påståendet, att djewulen, uti andeligt afseende, regerar werlden, blifwa

rinnligt; men det låter så otroligt ut den naturliga människans öron, att mången endast genom denna, det naturliga förnuftet, stående sats blir rasande; ty den naturliga människan vill så gerna tillägna sig den nåden, att vara slädd under Guds försyn. Hon vill så gerna hafva qvar den tron, att det är Gud, som styr hennes öden, och genom denna "döda tro" undandraget hon sig det moraliska ansvaret; hon vill icke ta på sig skulden till sin olycka. Om hon till följande af djefwulens ingiswelser eller eggad af sina nedriga passioner furer, horrar, latas, förstör sin helka, sin egendom o. s. v. så måste Skaparen taga på sig ansvaret; det är Han som står för alltsammans Och den som icke kan skylla på Skaparen, som till Ex. rationalisterna, så skyller han på regeringen: den dåliga regeringen står för fattigdomen i landet; men djefwulen, synden, lasten, som alstrar fattigdomen, han går fri. Ingen vill skylla på djefwulen eller på sin egen förderfwade natur, eller på sina egna inneboende nedriga passioner. Och likwäl wältrade Gwa åtminstone två tredjedelar af sin skuld på ormen. Men Gud Han står för fattigdomen; ty han styr ju alla ogudaktiga människors öden; han har gjort somliga fattiga och somliga rika. Det är ju förträffligt att så wältra all skuld på Skaparen. Han står för allt det elände, som finnes i werlden.

Låt om nu eftersinna huru Gud står den oemwändade människans öden, när hon går att wälja sig en maka. Hon tager då ett viktigt steg på det naturliga lifwets väg. Ett olyckligt äktenkap, ett helwete på jorden kan blifwa följden af ett förhastadt wal. Huru wäljer hon

hå sin maka? underöker hon den blifwande makans moraliska karaktär? Frågar hon efter den blifwande makans Christendom? Gör den naturliga människan något afseende på den blifwande makans Tro och Religion? Wärdigheten är det rikedom, böden, skönheten, talangen, arbets fliten eller rågenting ännu sällre, som bestämmer walet. Ibland finnes icke en demt af kärlek till personen, men wäl till rikedom; och derföre föraktas äktenkapet i den civiliserade werlden emellan hjertat är fullt af andra dieselar, som utesluta den naturliga kärleken. Och äfwen der, kwarest kärleken sannas i kärleken af äktenkapet, inflyar sig egenlyttan, som är den förnämsta anledningen till kallsinighet i äktenkapet. Djefwulens, å mannens sida, är den största äktenkapsdjefwulen, (mera sällan inflyar sig svartskulan hos endera), och slutligen hatet, som fullkomligen dräner kärleken. Man kan då säga, att det som war gifwit människans till lifs, det blef henne till döds. Genom äktenkapet skulle människans känna sig säll och lycklig i förening med en maka, som är full af kärlek och uthwärd; men många makar hafwa just genom äktenkapet blifwit olyckliga.

Den person, som här omtalas, hade, som förut är nämndt, gjort sig ett Ideal efter egen smak; och den kvinna, som närmast svarade mot detta Ideal, har förljusat hans wandring genom lifwet, så att, i den delen, återstår ingenting öfrigt att önska. En tid af 25 år, uti detta lyckliga äktenkap, förefaller nu som det enda merkliga i lifwets dröm. Allt det öfriga af detta lifwets sömner har försvunnit, endast en dunkel erindring af de framfarna äresår.

Alla dessa kärleks-historier skulle egentligen icke höra till det egentliga ämnet för denna afhandling om förda anledningen till wäckelserna i Torned Lappmark, em icke Författaren, som redan ådragit sig de äkta Lutheranernas hat, såsom warande, i deras tanka, en äkta skremtare och Jesuit, funnit sig nödsakad att söka de hemliga motiverna till den sinnesbämning, som uppenbarat sig i handlingar, hwilka werlden icke kan gilla. Det är egentligen icke den nu omtalade kärleks handling, som werlden ogillar, ehuru de deruti inbegripne personerna varit brottsliga och förtjen. deruinna alla rättsinniga Christnas fördomande; men hwad werlden egentligen icke tycker om, det är den brottsliga kärleken ogillande och fördomande i allmänhet. Så mycket kan nu Författaren erinra sig af det förflutna och af det närwarande, att hjertat blifwit känsligt (sensibelt) eller känslömt i anledning af den äkta kärleken intröf hjertat har blifwit liksom mbladt af kärleken, d. v. s. det har blifwit känsligare, det har blifwit mera öppet eller ömtåligt för olika intröf af moraliska och emoraliska känslor; och is från denna hjerats ömtålighet, (irritabilitas) hafwa Författarens predikningar upprunnit, som äro utstoda i mångahanda liknelser, som haft en besynnerlig werkan på åhörarens hjertan. Monne icke den Höga Religions stiftaren Jesus hade det döwse hjerta? Hwarföre gret han på Lazari graf? Filosofen, som har ett hjerta af jern och stål, är så högt upfatt öfwer känslorna, att han måste nästan anse dyllika anthropopathiska lidelser som ett bevis på swaghet; allraminst kan det omgå en Gud att gråta af medlidhsamhet och sympathi. Man

har också allrig hört omtalas att djerwulen gråter. Kan ske tillrä frofodills tårar utöfwer hans bleka kinder. Men annars anses det för en skam att gråta. Det är en swaghet, som ingen tyrann will kännas wid. Men Guds Son gret. Han war icke känslös. Så widt nu den äkta kärleken kan göra hjertat bunt, så wida kan den wara ett medel att upwäcka ömre känslor. Hjertat kan derigenom blifwa tillgängligt för ädlare känslor: det kan sluteligen emottaga religiösa känslor och så till wida kan äktenskapet upfolla sin moraliska bestämmeelse, om kärleken anda kan bereda hjertat att emottaga den Helige Andan. En flicka, som friade sig, började sitt kärleksbref med dessa ord: "hwad är lifwet utan kärlek?" Utan twiswel tomt. Men det kan nu wara tid att sluta kärlekshistorierna och söka andra hemliga orsaker till wäckelsen.

Förf. har ännu en liflig erinring af en åskådning, som han haft i barndomen; han såg liksom i en dröm, att en quinna swettades blod för Christendomen. Denna quinna upwäcke hos åskådaren en liflig sympati, en förunderligt hög känsla af wördnad och beundran. Det war en m. jesskärst syn; men åskådaren kände sig icke wara ro wärdig att så deltaga i hennes martyrskap. Quinnan war liksom i sitande ställning; hon inhärdade sitt lidande med ett med och tålmod, som wäcke åskådarens förundran. Denna åskådning har alldrig gått ur minnet; men hwad det war för en quinna, som swettades blod för Christendomen, det har ännu icke blifwit klart för åskådaren.

Sålledes kände Förf. tidigt i barndomen en förunder-

lig lifluft i flogen; och denna lifluft idrefkom ofta. Att det verkligen war en andelig lifluft kan öfref. sluta deraf, att han i drömmen ofta hade göra med de döda, och dessa döda ansatte honom hårdt; men öfref. fick en sådan förunderlig kraft att flyga högt öfver jorden, så att de döda icke kunde göra honom någon skada. Dessa åskådningar i drömmen, som tidt och ofta återkommo med uppvärten, häntyda på ett inre dödt tillstånd. Så wäl den ofta förkommande lifluften, som saktmodigt med de döda war utan twifwel en påminnelse, en aning om den andeliga och Swiga döden; men flygandet, som befrjade från döds ångesten, war en hemlig aning em en högre kraft. Ehuru dessa drömbilder uppenbarade sig som klara åskådningar och verkade en wijs oro äfwen i det wakna tillståndet, så warade intrycken derof icke länge. Öfref. sökte stundom att sammanbinda dessa aningar om en högre werld med sitt inre tillstånd, men någon klar insigt uti det inre lifwet kunde icke ernås. Öfrefattaren förnam någon gång en hemlig öfjelse till Läsarena; och denna öfjelse yttrade sig äfwen, ehuru fjällan, uti handlingar, som måste öfrefalla de äkta Lutheranerna misstänka.

Forts.

Witeå

Tryckt hos W. N. Nygren 1852.

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 8.

Augusti.

1852.

Hur står det till med Christendomen
i den Lutheriska kyrkan?

Forts. från föreg. nr.

Höflande mening wisar, att Legner war mera Rationalist än Orthodox: Kristendomen är icke ett människowerk, men wäl de Theologiska lärobyggnaderna, och hwad människohänder byggt, kunna människo händer störta". (Dessa ord torde astonbladet tyda till sin fördel; men hwarföre kan icke samma ord tydas till Läsarens fördel? Talaren syftar här tydligen på de Symboliska Böckerna, som äro byggda af människohänder, och denna lärobyggnad, menar han, kan också af människohänder störtas. Men om nu denna Lärobyggnad bäst passar för Läsarena, som stuna den swara grundad på verklig människokännedom, hwarföre skulle den icke få wara en trosregel för dem, om också förnuftet hos de bildade klasserna tror sig hafwa upräkt åtskilliga fel och brister uti den Lutheriska Lärobyggnaden?)

Widare säger Legner: "Det kan ej undfalla någon